

Salih Zeki Aktay'ın “Elejiler” Şiirinin Mitolojik Semboller Bakımından İncelenmesi

An Analysis of Salih Zeki Aktay's "Elegies" in Terms of Mythological Symbols

Beril EKİNCİ ARSLAN^a

^a Yüksek Lisans Öğrencisi, Aksaray Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı, Aksaray, Türkiye, ekinciberil417@gmail.com

ÖZ

Mitoloji, insanın var olduğu andan itibaren insan doğası, tabiat, insan yaşamı, insan psikolojisi ve yaşamın temel amaçları gibi unsurları anlamlandırma, açıklama ve bir düzene koyma çabasının bir ürünüdür denilebilir. Kuşaklar boyunca süregelen hikâyeler, şiirler, destanlar veya sözlü şekilde aktarılan başka anlatılarla geçmişten bugüne taşınan mitler, insanların birleştiği ortak paydadan semboller ve arketipler aracılığıyla gelmiştir. Bu anlatılar, dinî ve sosyal ritüellerle harmanlanarak insanların bilinçaltındaki korku, alışkanlık ve düşünceleri gün yüzüne çıkartmayı başarmıştır. Evrensel ve kültürel çeşitli anlatılarda kendine yer bulan mitolojik öğeler ve semboller Türk edebiyatında 20. yüzyıl başlarında Batı edebiyatı Akdeniz havzasına yöneliminden etkilenerek ortaya çıkan Nev-Yunanîlik akımıyla birlikte Türk şiirine yeni bir boyut kazandırmıştır. Nev-Yunanîlik akımının öncülerinden kabul edilen Salih Zeki Aktay da şiirlerinde mitolojik öğeler kullanarak özgün şiirler ortaya çıkarmıştır. Bu çalışmada Salih Zeki Aktay'ın *Rüzgâr ve Dallarda Şarkılar* eserinde yer alan “Elejiler” şiiri mitolojik semboller bağlamında incelenecektir. Çalışmanın temel amacı; şiirdeki mitolojik sembollerin yanı sıra bu sembollerin yazarın dünyasında oluşturduğu imgelerin hangi unsurlarla biçimlendiğini tespit etmektir. Böylelikle hem Salih Zeki Aktay'ın şiirindeki anlam ve imge evrenini hem de Cumhuriyet döneminde Nev-Yunanîlik akımının izlerini bütüncül bir şekilde görmek hedeflenmiştir. Nitekim elde edilen bulgular da Türk şiirinin mitolojiyle kurduğu bağı anlamak adına büyük önem taşımaktadır. Sonuç olarak çalışma, Nev-Yunanîlik akımı ve mitoloji arasındaki birikimin nasıl yorumlandığını göstermektedir.

Anahtar Kelimeler

Salih Zeki Aktay • mitoloji • Nev-Yunanîlik • Elejiler • sembol.

ABSTRACT

Mythology can be considered a product of humanity's effort to make sense of, explain, and structure elements such as human nature, the environment, human life, psychology, and the fundamental purposes of existence since the emergence of humankind. Passed down from generation to generation through stories, poems, epics, or oral narratives, myths have reached the present day through symbols and archetypes rooted in a common human heritage. Interwoven with religious and social rituals, these narratives successfully bring humans' subconscious fears, habits, and thoughts to light. Mythological elements and symbols, which find their place in diverse universal and cultural stories, brought a new dimension to Turkish poetry in the early 20th century alongside the Neo-Hellenism movement—a trend influenced by Western literature's shift toward the Mediterranean basin. Salih Zeki Aktay, considered one of the pioneers of the Neo-Hellenism movement, produced original poems by employing mythological elements in his poetry. This study examines the poem “Elejiler” in Salih Zeki Aktay's work *Rüzgâr ve Dallarda Şarkılar* through the lens of mythological symbols. The main objective of the study is to identify the mythological symbols in the poem as well as the elements that shape the imagery these symbols form in the author's inner world. Thus, it aims to holistically reveal both Salih Zeki Aktay's universe of meaning and imagery and the traces of the Neo-Hellenism movement during the Republican era. Indeed, the findings obtained hold significant value for understanding the aesthetic connection Turkish poetry established with mythology. Consequently, the study demonstrates how the intellectual and literary legacy connecting the Neo-Hellenism movement and mythology is interpreted.

Keywords

Salih Zeki Aktay • mythology • Neo-Hellenism • Elegies • symbol.

Önerilen Atıf / Suggested Citation

Ekinci Arslan, B. (2026). Salih Zeki Aktay'ın “Elejiler” şiirinin mitolojik semboller bakımından incelenmesi. *Cedid*, 1, 35-43.

Extended Abstract

Mythology, born of humanity's effort to make sense of its existence, of the universe and of its inner world, is one of the most deeply rooted forms of expression of the human spirit. As Mircea Eliade stated, the myths that constitute the "history of the sacred" do not merely reflect the belief world of early societies; they also carry into the present the archetypes of that shared human memory which Carl Gustav Jung defined as the "collective unconscious". Through tradition, belief, ritual, human nature and the unconscious, mythology has bridged past and future and nourished art and literature. Drawing on mythological elements allows the poet to place individual experience on a universal plane and deepen the text's semantic layers.

In classical Turkish literature the narratives were formed largely around Arabic and Persian mythology; Tanpınar observes that mythology passed into Turkish literature from the *Şehname*, from the great tales and from Arabic culture (1988, s. 5). After the Tanzimat period, the turn towards the West opened a window onto Greek mythology. To enrich Turkish poetry aesthetically, Yahya Kemal and Yakup Kadri drew upon the Mediterranean basin and gave rise to the Neo-Hellenism (Nev-Yunanilik) movement; Yahya Kemal relates that they aspired to open a new path, Yakup Kadri attending more to its prose side and he himself to its poetry (Beyatlı, 1984, s. 20). What sustains a movement, however, is the writer who produces within it. According to a widespread view, Salih Zeki Aktay embraced it and built his works upon Greek mythology. He emphasises that although all ancient peoples possessed mythologies, only Greek mythology attained full integrity and a high cultural level (Küçük, 2017, s. 75), and Yeşilyurt states that the Greek myths he admired function as the basic mortar of his poems (2023, s. 7).

The poem "Elejiler", in the collection *Rüzgâr ve Dallarda Şarkılar*, consists of twenty sections. In the *Türkçe Sözlük* an eleji is defined as a poem expressing plaintive appeals, laments and melancholic feelings (2023). The first elegies were mournful songs performed with music after a death, while later ones praised warriors and treated philosophical problems (Güler, 2025, s. 178). A similarity may therefore be considered to exist between the eleji, grounded in Ancient Greece, and the *sagu* of pre-Islamic Turkish literature, since both treat the grief felt after a death. The poem is thus at once a product of this mythological construction and a reference to the *sagu*: in the "mother" figure the poet associates Umay Ana of the Shamanic belief, strengthening it with the image of the "fairy" in a multi-layered style. Archetypal criticism and intertextuality are employed as methods, and colours, animals and other mythological terms are analysed qualitatively.

The word "ses" (sound), which opens the poem, occurs seventeen times yet evokes its opposite: the sounds are neither heard nor felt, expressing loneliness and

silence. The poet uses words such as "cehennem" (hell), "alev" (flame), "kızıl" (red) and "ateş" (fire), but never "cennet" (heaven); one line draws on "gayy", mentioned in verse 59 of Sûrat Maryam as the punishment of transgression and reported to be a valley in hell (DİB, 2025). The words "çarmıh" (cross) and "âyin" (rite) relate to Christianity, while "Allah", "İsrafil", "Azrail", "kefen" (shroud), "tabut" (coffin) and "dua" (prayer) relate to Islam; the juxtaposition displays contrast, since concepts acquire depth when used with their opposites (Yeşilyurt, 2023, s. 66). Words such as sorcerer, magic, potion and talisman may be accepted as mythological symbols pointing to supernatural beings; magic arose from a belief attributing such power to small living and inanimate objects (Kılıç, 2008, s. 42).

The animals named in the poem likewise carry mythological symbolism. The snake, because it changes its skin, symbolises immortality, and because it dwells beneath the earth it is believed to communicate with the dead (Armutak, 2004, s. 144). The bird symbolises wishes and desires, and the phoenix rebirth from its own ashes. The swan is attributed to Apollo and the deer is a magical animal protected by Aphrodite (Armutak, 2002, s. 424); the horse, in Turkish mythology, stands beside the shaman and symbolises intuition and death (Seyidoğlu, 1996, s. 55). These symbols increase the mythic power of the poem; moreover they are idealised animals (Yeşilyurt, 2023, s. 75), treated as gentle apart from the snake.

The sky (gök) is regarded as sacred because it is associated with God; where the skies grow clouded or dim, a known state turns into an unknown one, and since the skies are where destiny is written, this points to the loss of a divine tie. The word "ruh" (soul) occurs eight times, denoting existence after death and referring to the sacred. Among the colours, purple marble and purple flowers gain meaning through purple's association in the ancient world with the other realm and with authority, power and violence (Yıldırım, 2018, s. 1709), while fire and red recall the Shamanic belief that fire drives away evil spirits; İnan relates that in the sixth century Byzantine envoys sent to the Göktürk khagan were passed between two fires to drive off accompanying evil spirits, red being a symbol of evil (1968, s. 397). The "mother" invoked when the poet is helpless symbolises return to the origin, represented by Umay Ana, with whom healing and protective qualities are identified; the "fairy" awaiting him in the dark room inspires him and colours the poem's fantastic atmosphere (Yeşilyurt, 2023, s. 85).

"Elejiler" is a poem of melancholy and hopelessness, written within the framework of Neo-Hellenism and containing mythological symbols. The repeated colours, animals and mythological words enrich its world of meaning, and the existential questioning, exhaustion and uncertainty prevailing throughout are presented in blend with mythology, depth being attained through irony, personification and contrast.

This examination proves that Salih Zeki Aktay is not merely a poet who imitates Western and Greek mythology; on the contrary, he constructs a multi-layered mythological universe encompassing Turkish, Shamanic and Islamic elements. In this respect the study aims to provide a new perspective on the perception of Neo-Hellenism.

Giriş

Mitoloji, bir din veya kültürdeki geleneklerin, ritüellerin, inançların, yaratılışın, insan doğasının ne olduğunu ve nasıl olduğunu açıklayan bir bilimdir. Mitolojinin varlığı en eski insanlık tarihiyle var olmakla birlikte insanın ortak bir arayışı sonucunda ortaya çıktığı söylenebilir. *Türk Halk Edebiyatı El Kitabı*’nda “İnsan davranışı için model teşkil eden, hayata anlam ve önem kazandıran, dolayısıyla insanın kendisini anlamlandırmasını sağlayan ve her zaman için bir yaratılışın hikâyesini anlatan kutsal metinlerin genel özellikleri...” (Aça, Ekici vd. 2008, s. 127) olarak tanımlanması da bu görüşü destekler niteliktedir. Mitolojinin öznesi insandır, bu nedenle mitoloji insanı anlatmayı esas alır. Şiir, hikâye ve roman gibi anlatılarda mitolojiden beslenilmesi olasıdır. Çünkü mitolojide geçmişe bir merakın yanında geleceğe bir ışık arayışı vardır. Bu nedenle mitoloji insanlık tarihi var olduğu sürece varlığını sürdürecektir olan bir kaynak niteliğindedir.

Türk edebiyatı, birçok kaynaktan beslendiği gibi mitolojiden de beslenmiştir. Tanpınar, “Halk edebiyatı bile bazı Anadolu ve Rumeli şehirlerini ilâve ederek bu yarı efsanevî coğrafyayı ancak bizim olan şeylerle bir tarafından genişletir. Mitoloji ise doğrudan doğruya Şehname’den, büyük masallardan ve Arap kültüründen alınıldığını” (1988, s. 5) ve mitolojinin Arap ve Fars edebiyatından Türk edebiyatına geçtiğini dile getirir. Tanzimat döneminden sonra ise Batı’ya yönelmeyle birlikte Türk edebiyatının Yunan mitolojisi penceresine açıldığı görülür.

Nev-Yunanîlik ise Yahya Kemal’in aslında Türk edebiyatını Arap ve Fars etkisinden çıkarıp Yunan etkisi yaratmayı amaçladığı bir akımdır. Bu akımla ilgili ilk hareketlerini şu sözlerle anlatır:

Gerek şiiri ve gerek nesri, bir türlü anlamakta Yakub Kadri ile anlaşılmış, yaşlı ve genç bazı arkadaşlara görüşlerimizi anlatmaya koyulmuş ve kendimize göre yeni bir çığır açmağa heveslenmiştik. O vakit Nev-Yunânîler ve Nev-Yunânîlik tavsifleri ortada bir müddet dolaşmış, bazen iyi, bazen kötü telâkkilere sebep olmuştu. En iyi telâkkilerden tâ Lâtinlere ve Yunânîlere kadar Avrupa zevklerine nüfûz etmekte, nadir görülen bir kudreti olan Yakub Kadri, bu anlaşmamızın daha ziyade nesir tarafını kolluyordu ve aynı zamanda Yunan ve Lâtin çeşnisinde belirmiş Türkçe satırların numunelerini ortaya koyuyordu.... Ben o vakit bu anlaşmamızın daha ziyade şiir tarafı ile uğraşıyordum (Beyatlı, 1984, s. 20).

Bu ifadelerden de görüldüğü üzere Yahya Kemal bu akımın doğuşunu, akımdaki görev dağılımını ve akım hakkındaki iyi veya kötü düşünceler olduğuna dikkat çeker. Salih Zeki Aktay, Yahya Kemal ve Yakup Kadri’nin başlatmış olduğu bu akım etrafında şiirler yazar ve mitolojiyi sık sık eserlerinde işler. Şamil Yeşilyurt, Aktay hakkında “Sanatçıda hayranlık boyutuna ulaşan Yunan mitleri ve mitolojisi şiirlerinin temel harcı işlevine sahip ol[duğunu]” (2023, s. 7) ifade eder ve şairin neredeyse bütün şiirlerinde mitlere yer verdiğinin altını çizer.

1. “Elejiler” Şiirinin Mitolojik Semboller Bakımından İncelenmesi

Salih Zeki Aktay’ın yazmış olduğu *Rüzgâr ve Dallarda Şarkılar* eserinde yer alan “Elejiler” şiiri, yirmi bölümden oluşmaktadır. Eleji, *Türkçe Sözlük*’te kelime anlamı olarak “İçli, acıklı yakarışları, yakınmaları ve melankolik duyguları anlatan şiir” (2023) şeklinde tanımlanır. “İlk elejiler, cenazelerde ölen kişinin ardından müzikten faydalanılarak sergilenen ‘hüzünlü şarkılar’ olarak kendisini gösterir. İlerleyen dönemlerdeki elejilerin içeriği, ilk amacının ötesine geçer. Bu elejilerde savaşçıların kahramanlıklarından övgüyle bahsedilir, felsefi nitelikteki sorunlar ele alınır” (Güler, 2025, s. 178). Eleji ve sagu arasında benzerlikler olduğu düşünülebilir. Eleji; Eski Yunan, sagu ise İslamiyet öncesi Türk edebiyatı temellidir ve ikisi de ölen kişinin ardından duyulan üzüntüyü konu almaktadır.

Salih Zeki’nin “Elejiler” şiirine bakıldığında şiiri başlatan “ses” kelimesi şiirde 17 defa geçmektedir. En çok geçen kelime olmasının yanında anlam olarak tam tersi sessizliği

çağrıştırmaktadır. “Sesler, hep iç sesleri... Yaz rüzgârında humma.” (1961, s. 36) veya “Sesler serpin uzaklara, illere” (1961, s. 44) ifadelerinden anlaşılacağı üzere yazar olmayan seslerden bahseder. Şairin bahsettiği sesler duyulmaz ve hissedilmez. Bu da aslında yalnızlık ve sessizliği anlatır.

Şiirde karamsar ve melankolik bir hava olduğundan ötürü “cehennem”, “alev”, “kızıl” ve “ateş” gibi kelimelere yer veren şair bu şiirinde hiç “cennet” kelimesine yer vermez. “Gayya enginlerinden içimde cihan” (1961, s. 38) ifadesinde de Meryem Suresi 59. ayette bahsedilen ve azgınlıkların cezası olan “gayy” kelimesinden gelen ve cehennemdeki bir vadi olduğu rivayet edilen bir ifadeye yer verilmiştir (DİB, 2025). “Çarmıhını kendi asmış kollarım” (1961, s. 37) ve “Sükûnun çarmıhında dinlenirken saçlarım” (1961, s. 51) dizelerindeki “çarmıh” kelimesi ve “Örttüm o âyinin sabahlarında” (1961, s. 38) dizesindeki “âyin” kelimesi; Hristiyanlıkla ve İsa’yla ilgiliyken şiirde geçen “Allah”, “İsrafil”, “Azrail”, “cehennem”, “kefen”, “tabut” ve “dua” gibi İslamiyet’le ilgili kelimelerin olması da zıtlığı gösterir. Çünkü “kavramlar çoğunlukla karşıt olanlarıyla birlikte kullanıldığında anlam derinliği sağlanır” (Yeşilyurt, 2023, s. 66). Şiirde büyücü, büyü, sihirbaz, iksir ve tılsım gibi kelimelerin geçmesi ise mitolojik semboller olarak kabul edilebilir. Çünkü bu semboller, doğaüstü varlıkların olduğuna işaret eder. “Büyü, başlangıçta ufak tefek, canlı ve cansız birtakım eşyaya tabiatüstü bir güç yüklemek ve bu güçten yardım beklemek şeklinde insanlar arasında yerleşen bir inançtan doğmuştur” (Kılıç, 2008, s. 42). Sonrasında ise tıpkı mitlerde olduğu gibi insanların bir arayışı olarak varlığını sürdürür. Bu durum da insanların büyüye başvurması ve doğaüstü varlıklardan yardım beklemesini beraberinde getirir.

Şiirde geyik, kuş, yılan, anka kuşu, kuğu ve at gibi hayvanların isminin geçmesi şiirin mitolojik semboller barındırdığını gösterir. Yılan, deri değiştirdiği için ölümsüzlüğün sembolü olarak kabul edilir. Toprak altında bulunduğu için ölümlerle iletişim kurduğuna inanılmaktadır (Armutak, 2004, s. 144). Kuş ise daha çok istek ve arzuların bir sembolü hâlinedir. Anka kuşu, yeniden ve sürekli küllerinden doğmayı sembolize eder. Mitolojide kuğu, müzik tanrısı Apollo’ya atfedilirken geyik, Yunan mitolojisinde tanrıça Afrodit’in koruduğu sihirli bir hayvandır (Armutak, 2002, s. 424). At ise Türk mitolojisinde şamanın yanında olan, sezgi ve ölümün sembolüdür (Seyidoğlu, 1996, s. 55). Şiirde bu sembollerin geçmesi, şiirin mitik anlatım gücünü arttırmakla birlikte şiire efsanevi bir hava kazandırmıştır. Ayrıca yazarın kullandığı bu hayvanlar idealize edilmiş hayvanlardır (Yeşilyurt, 2023, s. 75). Genellikle yılan dışında hayvanları uysal ve iyi bir şekilde ele almıştır.

“Elejiler” şiiri okuyucuya melankolik bir atmosfer sunar. Mitolojide “gök” kavramı Tanrı’yla ilişkilendirildiği için kutsal kabul edilir. Şiirde de “Göklere giden yolun ışıkları değişti” (1961, s. 36), “Açılmıyor gölgeler, gökler bulanık” (1961, s. 38), “Göklerden daha geniş, daha loş cihandayım” (1961, s. 47) dizeleriyle bu kutsal güç ve bilinen bir durumun bilinmeyen duruma dönmesi söz konusudur. Çünkü gökler kaderin yazıldığı yerlerdir. Göğlerin bulanıklaşması, kapanması ve loş olması belirsizliği işaret eder. Gökle bağlantının kesilmesi tanrısal bir bağ kaybını ve bu dünyada rehbersiz kalmayı işaret eder.

Şiirde “ruh” kelimesi sekiz defa geçer. “Ruh” kelimesi kişinin ölümden sonraki varoluşu anlamında kullanılır ama aynı zamanda kutsal olana göndermeler yapar. Örneğin “Ruhum altında ölü, hava ağır, gün ağır” (1961, s. 50) ifadesiyle yazar büyük bir umutsuzluk yaşadığını anlatır. “Rüzgâr bana hayat getir, ruh getir” (1961, s. 37) ifadesiyle ise tükenmişliğinin karşısında rüzgârdan bir canlandırıcı etki beklediğini dile getirir.

Şiirde geçen renklere bakıldığında “mor mermerden bir cihan” ve “mor çiçekler” gibi renksel semboller, antik dünyada mor rengin diğer âlemle ilişkili olması ve iktidar, güç, şiddet anlamları taşıması (Yıldırım, 2018, s. 1709) bağlamında yazarın “mor mermerden bir cihan” isteğiyle anlam kazanır. “Son akşam... bir kızılık, bir ateş diyar” (1961, s. 38) ifadesinde geçen ateş ve kızıl renkle ilgili olarak Abdülkadir İnan, Şamanizm’de ateşin kötü ruhları kovarak insanı

temizlediğinden ve 6. yüzyılda Göktürk kağanına gelen Bizans elçilerinin iki ateş arasında geçirilerek onlarla beraber gelmesi muhtemel kötü ruhların kovulduğundan bahseder. Kızıl renk ise kötülüğün sembolü niteliğindedir (1968, s. 397).

Şiirde şairin çaresiz kaldığı ve içinden çıkamadığı durumlarda seslendiği “anne” sembolü öze dönüşün bir sembolü niteliğindedir. Türk mitolojisinde “anne”, Umay anayla temsil edilmekle birlikte şifacı ve koruyucu özellikler anneye bütünleşir. “Anne, anne... Almaz oldu ummanlar!” (1961, s. 44) ve “Anne dim dik kayalar yanmamış hiç bu kadar!” (1961, s. 51) ifadelerinde her şeyi kapsayan denizlerin içine almadığı şeylerin olabileceği ve çaresizlik, umutsuzluk anneye anlatılıyor gibi dile getirilir.

Karanlık odada şairi bekleyen “peri” ve şairin bahsettiği kumral saçlı “peri” ise şaire ilham verir. Şairin yalnızlığını paylaşmakta, onu beklemekte bazen de şair onu bekler. Periler bir nevi “fantastik atmosferi” renklendirir (Yeşilyurt, 2023, s. 85). Şair, periye insan özelliği olan kumral saç ve bekleme yetisini yükleyerek kişileştirme yapmıştır denilebilir.

Sonuç

Salih Zeki Aktay’ın “Elejiler” şiiri, melankoli ve umutsuzluk barındıran bir şiirdir. Şiirde geçen sembollere bakıldığında Nev-Yunanilik çerçevesinde yazıldığı ve mitolojik semboller barındırdığı görülür. Şiirde tekrar eden ve sıklıkla bahsedilen renkler, hayvanlar ve bazı mitolojik kabul edilebilecek kelimeler şiirin anlam dünyasını zenginleştirir. Şiirin genelinde hâkim olan varoluş sorgusu, umutsuzluk, tükenmişlik ve belirsizlik hissini şair mitolojiyle harmanlayarak sunar. Bazen ironiyle bazen kişileştirmeye bazen zıtlıkla bir anlam derinliği yakalar. Yazarın en çok tekrar ettiği “ses” kelimesinin bile bir zıtlık içermesi, kullanmış olduğu renklerin mitolojik anlamları, adı geçen hayvanlar ve inanç sembollerine yer vermesi ve bunu sadece Yunan mitolojisiyle yapmadığını söylemek mümkündür. Türk kültürü ve Türk inancı da yazarın başvurduğu kaynaklar arasındadır. Yahya Kemal’in Nev-Yunanilik düşüncesini benimseyen Aktay, mitoloji-edebiyat-kültür üçgeninde eser vermiş ve özgünlüğünü eserlerinde gösterir.

Kaynakça

- Aça, M., Ekici, M. ve Yılmaz, A. M. (2008). Anonim halk edebiyatı. M. Ö. Oğuz (Ed.), *Türk halk edebiyatı el kitabı* içinde (ss. 128–233). Grafiker Yayınları.
- Aktay, S. Z. (1961). *Rüzgâr ve dallarda şarkılar*. İnkılap Yayınevi.
- Armutak, A. (2002). Doğu ve Batı mitolojilerinde hayvan motifi I: Memeli hayvanlar. *İstanbul Üniversitesi Veteriner Fakültesi Dergisi*, 28(2), 411–427. <https://doi.org/10.16988/iuvfd.05643>
- Armutak, A. (2004). Doğu ve Batı mitolojilerinde hayvan motifi II: Sürüngenler, balıklar, kanatlılar ve mitolojik hayvanlar. *İstanbul Üniversitesi Veteriner Fakültesi Dergisi*, 30(2), 143–157. <https://doi.org/10.16988/iuvfd.04522>
- Beyatlı, Y. K. (1984). *Edebiyata dair*. İstanbul Fetih Cemiyeti Yayınları.
- Diyanet İşleri Başkanlığı. (2025, 4 Haziran). *Meryem suresi, 59. ayet tefsiri*. <https://kuran.diyanet.gov.tr/tefsir/Meryem-suresi/2309/59-ayet-tefsiri>
- Güler, G. B. (2025). Duyguların sarmalında bir eleji: İgor Severyanin’in “Klasik Güller” şiirine îcâzî yaklaşım. *Dil ve Edebiyat Araştırmaları*, (31), 177–192. <https://doi.org/10.30767/diledeara.1599211>
- Kılıç, C. (2008). Sistematiik felsefi düşünce öncesi mitoloji, büyü ve dinlerde varlık düşüncesi. *Fırat Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 13(1), 37–50. <https://izlik.org/JA23TM66LH>

- Seyidoğlu, B. (1996). Mitolojik dönemde at. Ö. Çobanoğlu ve M. Özaslan (Ed.), *Prof. Dr. Umay Günay armağanı* içinde (ss. 51-55). Feryal Matbaası.
- Tanpınar, A. H. (1988). *19. asır Türk edebiyatı tarihi*. Çağlayan Kitabevi.
- Türk Dil Kurumu. (2023). *Türkçe sözlük* (12. bs.). Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Yeşilyurt, Ş. (2023). *Salih Zeki Aktay'ın şiirlerinin mitopoetik yorumu*. Kimlik Yayınları.
- Yıldırım, C. (2018). Mor rengin geleneksel simgecilikteki yeri ve modern kültürde gelenekselin ortaya çıkışına örnekler. *International Journal of Social and Humanities Sciences Research*, 5(24), 1707–1720. <https://doi.org/10.26450/jshsr.525>

Beyanlar / Statements

Finansman Beyanı	Bu araştırma; kamu, ticari veya kâr amacı gütmeyen sektörlerdeki fon kuruluşlarından herhangi bir hibe almamıştır.
Funding Statement	<i>This research did not receive any specific grant from funding agencies in the public, commercial, or not-for-profit sectors.</i>
Çıkar Çatışması Beyanı	Yazar; bu makalenin araştırılması, yazarlığı ve/veya yayımlanmasıyla ilgili olarak herhangi bir muhtemel çıkar çatışması bulunmadığını beyan eder.
Declaration of Interests	<i>The author declares that there is no conflict of interest regarding the research, authorship, and/or publication of this article.</i>
Yazar Katkıları	Bu makale tek yazarlıdır. Kavramlaştırma, metodoloji, araştırma, yazım ve düzenleme süreçlerinin tamamı yazar tarafından gerçekleştirilmiştir.
Author Contributions	<i>This is a single-authored article. Conceptualization, methodology, investigation, writing and editing were all carried out by the author.</i>
Etik Kurul Onayı	Bu çalışma, birincil veri toplama (anket, görüşme, deney vb.) içermediğinden etik kurul onayı gerektirmemektedir.
Ethics Approval	<i>This study did not involve primary data collection (surveys, interviews, experiments, etc.) and therefore did not require ethics committee approval.</i>
Yapay Zekâ Kullanım Beyanı	Yazar; bu çalışmanın hiçbir aşamasında üretken yapay zekâ araçlarından yararlanmadığını beyan eder. Metnin tamamı yazar tarafından üretilmiş olup çalışmanın içeriğine ilişkin bilimsel ve etik sorumluluk bütünüyle yazara aittir.
Artificial Intelligence Usage Statement	<i>The author declares that no generative artificial intelligence tools were used at any stage of this study. The entire text was produced by the author, who bears full scientific and ethical responsibility for the content of the work.</i>